

Cronfa Bensiwn Gwynedd – Cynllun Archwilio 2024

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Mai 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4272A2024

Fersiwn ddrafft yw'r ddogfen hon tra bod trafodaethau pellach â'r corff a archwilir ac a arolygir yn yr arfaeth. Mae'n bosibl nad yw'r wybodaeth wedi'i dilysu'n llawn eto ac ni ddylid ei dosbarthu'n helaeth.

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddi unrhyw swyddogaethau.

Ni dderbynnir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, pan fo hynny'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn cysylltiad ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn eu rhinwedd unigol nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn cysylltiad â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, phan fo hynny'n berthnasol, yr archwilydd penodedig yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Rhoi Sicrwydd

i bobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Egluro

sut mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio a sut mae'n diwallu anghenion pobl

Ysbrydoli

a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella

Manteisio'n llawn ar ein persbectif, ein harbenigedd a'n dyfnder mewnwelediad unigryw

Cryfhau ein sefyllfa fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein gwelededd, ein dylanwad a'n perthnasedd

Bod yn sefydliad enghreifftiol ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Cipolwg ar eich archwiliad	7
Perthnasedd datganiadau ariannol	8
Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol	9
Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt	10
Amserlen archwilio datganiadau ariannol	11
Ffi a'r tîm archwilio	13
Ansawdd archwilio	15
Cefnogi chi	16

Cyflwyniad

Rwyf bellach wedi cwblhau fy ngwaith cynllunio i raddau helaeth. Os bydd unrhyw risgiau sylweddol pellach yn codi ar ôl cwblhau'r gwaith hwn, byddwn yn hysbysu'r swyddog A151 a'r Pwyllgor Pensiynau. Mae'r Cynllun Archwilio Manwl hwn yn nodi fy nghyfrifoldebau statudol fel eich archwilydd allanol ac i gyflawni fy rhwymedigaethau o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Mae'n nodi'r gwaith y mae fy nhîm yn bwriadu ei wneud i fynd i'r afael â'r risgiau archwilio a nodwyd a meysydd allweddol eraill y canolbwyntir arnynt yn ystod 2024.

Mae hefyd yn nodi fy ffi archwilio amcangyfrifedig, manylion fy nhîm archwilio a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni gweithgareddau ac allbynnau arfaethedig fy nhîm archwilio.

Adrian Crompton

Archwilydd

Cyffredinol Cymru

Archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae'n ofynnol i mi gyflwyno adroddiad ar eich datganiadau ariannol sy'n cynnwys barn ar eu 'gwirionedd a'u tegwch' ac a yw'r datganiadau wedi'u 'paratoi'n briodol'. Byddaf hefyd yn cyflwyno adroddiad drwy eithriad ar nifer o faterion a nodir yn fanylach yn ein Datganiad o Gyfrifoldebau.

Rwyf hefyd yn gyfrifol am gael cwestiynau ynghylch y datganiadau ariannol a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol (codir ffioedd ychwanegol am y gwaith hwn, os bydd angen).

Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr ynghylch gwirionedd a thegwch y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig ond rwy'n mabwysiadu cysyniad perthnasedd. Fy nod yw nodi camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai beri i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain. Nodir y lefelau pan fyddaf yn barnu camddatganiadau o'r fath i fod yn berthnasol yn ddiweddarach yn y cynllun hwn.

Ni orfodwyd unrhyw gyfyngiadau arnaf o ran cynllunio cwmpas yr archwiliad hwn.

Cipolwg ar eich archwiliad

Bydd fy archwiliad o ddatganiadau ariannol yn canolbwyntio ar eich risgiau a meysydd pwyslais eraill

Mae fy nghynlluniau archwilio wedi nodi'r risgiau canlynol:

Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

- Gwrth-wneud gan y Rheolwyr

Meysydd eraill y bydd y gwaith archwilio yn canolbwyntio arnynt

- Priso asedau buddsoddiadau

Perthnasedd

Perthnasedd

£27,663 miliwn

Trothwy adrodd

£1,383 miliwn

Perthnasedd datganiadau ariannol

Perthnasedd £27.663 miliwn

Fy nod yw nodi a chywiro camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai achosi i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- Asedau gros 2023-24 gwerth £2,766.350 miliwn
- Canran perthnasedd o 1%

Rwyf yn adrodd unrhyw gamddatganiad sy'n fwy na lefel ddibwys (a bennir ar berthnasedd o 5%) i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.

Meysydd o ddiddordeb penodol

Ceir rhai meysydd o'r cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon ac rydym wedi pennu lefel perthnasedd is ar gyfer y rhain:

- Datgeliadau partion cysylltiedig – Prif Bersonél Rheoli £1,000

Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

Nodir risgiau sylweddol o gamddatganiad perthnasol y mae'r asesiad o risg cynhenid ar eu cyfer yn agos at ben uchaf y sbectrwm risg cynhenid neu'r rhai sydd i'w trin fel risg sylweddol yn unol â gofynion Safonau Rhyngwladol ar Archwilio eraill. Mae'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn gofyn i ni roi mwy o sylw ar y risgiau sylweddol hyn.

Arddangosyn 1 – risgiau datganiadau ariannol sylweddol

Risg sylweddol	Ein hymateb arfaethedig
Mae'r risg o wrth-wneud rheolaethau gan y rheolwyr yn bresennol ym mhob endid. Oherwydd y ffordd anrhagweladwy y gallai gwrth-wneud o'r fath ddigwydd, ystyrir ei fod yn risg sylweddol [Safon Ryngwladol ar Archwilio 240.32-33].	Bydd y tîm archwilio yn: <ul style="list-style-type: none">• profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoi'r datganiadau ariannol;• adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu ar gyfer rhagfarn; a• gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodiadau arwyddocaol y tu allan i gwrs busnes arferol.

Nid yw'r tîm archwilio wedi cwblhau pob rhan o'r asesiad risg eto. Os bydd unrhyw risgiau ariannol sylweddol pellach yn codi ar ôl cwblhau'r gwaith hwn, byddwn yn hysbysu'r swyddog A151 a'r Pwyllgor Pensiynau drwy ei gadeirydd ac yn ailgyhoeddi fy Nghynllun Archwilio Manwl os bydd angen.

Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Rwy'n amlinellu risgiau eraill a nodwyd o gamddatganiadau perthnasol, ac er nad ydynt wedi'u pennu'n risgiau sylweddol fel yr uchod, hoffwn dynnu eich sylw atynt.

Arddangosyn 2 – meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Risg archwilio	Ein hymateb arfaethedig
<p>Mae balans y buddsoddiadau yn cynnwys £2,743 miliwn o fuddsoddiadau (incwm sefydlog, ecwiti, buddsoddiadau eiddo cyfun, ecwiti preifat, isadeiledd) sy'n gymhleth o ran gwerth ac mae eu prisiad yn oddrychol.</p> <p>Mae risg felly bod y balansau buddsoddi yn cael eu camddatgan yn sylweddol.</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none">• cytuno ar y prisiadau i ddogfennaeth ategol briodol;• adolygu adroddiadau 'sicrwydd rheolaeth' gan y rheolwyr cronfeydd perthnasol; a• gwerthuso'r risg o gamddatganiadau perthnasol gweddilliol a'r angen am weithdrefnau archwilio ychwanegol.

Amserlen archwilio datganiadau ariannol

Nodaf isod ddyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni fy ngwaith archwilio cyfrifon ac allbynnau arfaethedig.

Arddangosyn 3: dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig

Yr allbwn arfaethedig	Y gwaith a wnaed	Adroddiad wedi'i gwblhau
Cynllun Archwilio 2024	Ebrill 2024	Mai 2024
Gwaith archwilio'r datganiadau ariannol <ul style="list-style-type: none">Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau AriannolBarn ar y Datganiadau Ariannol	Gorffennaf i Awst 2024	Medi 2024

Swyddogaethau archwilio statudol

Swyddogaethau archwilio statudol

Yn ogystal ag archwilio'r cyfrifon, mae gennyf gyfrifoldebau statudol am gael cwestiynau ynghylch y cyfrifon a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol. Nodir y cyfrifoldebau hyn yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004:

- Adran 30 Archwilio dogfennau a chwestiynau yn ystod archwiliad;
- Adran 31 Yr hawl i wneud gwrthwynebiadau yn ystod archwiliad.

Gan fod y gwaith hwn yn adweithiol, nid wyf wedi ei gymryd i ystyriaeth yn y ffi archwilio amcangyfrifedig. Os byddaf yn cael cwestiynau neu wrthwynebiadau, byddaf yn trafod ffioedd archwilio posibl ar y pryd.

Ffi a'r tîm archwilio

Ym mis Ionawr 2024, gwnaethom gyhoeddi ein Cynllun ffioedd ar gyfer blwyddyn 2024-25 fel y cymeradwywyd gan Bwyllgor Cyllid y Senedd. Mae fy nghyfraddau ffioedd wedi cynyddu 6.4% ar gyfartaledd ar gyfer 2024-25, a hynny o ganlyniad i bwysau chwyddiant na ellir eu hosgoi a'r angen parhaus i fuddsoddi mewn ansawdd archwilio.

Rwyf yn amcangyfrif mai cyfanswm eich ffi archwilio fydd £43,105 (2023: £40,509).

Bydd y broses gynllunio yn un barhaus, ac efallai y bydd angen newid fy rhaglen o waith archwilio, ac felly fy ffi, os bydd unrhyw risgiau newydd allweddol yn dod i'r amlwg. Ni fyddaf yn gwneud unrhyw newidiadau heb eu trafod â'r Gronfa Bensiwn Gwynedd (Y Gronfa Bensiwn).

Mae ein ffi archwilio ariannol yn seiliedig ar y rhagdybiaethau canlynol:

- mae'r canlyniadau archwilio y cytunwyd arnynt yn nodi'r gofynion papur gwaith disgwylid i gefnogi'r datganiadau ariannol ac maent yn cynnwys amserlenni a chyfrifoldebau;
- ni nodir unrhyw faterion arwyddocaol yn ystod yr archwiliad, heblaw yr hyn a grynhoir yn y cynllun hwn.

Arddangosyn 4: fy nhîm archwilio lleol

Enw	Rôl	Manylion cyswllt
Matthew Edwards	Cyfarwyddwr Ymgysylltu	Matthew.Edwards@archwilio.cymru
Yvonne Thomas	Rheolwr Archwilio	<u>Yvonne.Thomas@archwilio.cymru</u>
Ben Hughes	Uwch Archwilydd	Ben.Hughes@archwilio.cymru

Mae yna ddau fygythiad i annibyniaeth yn bydoli y mae angen i mi ei ddwyn i'ch sylw:

- Mae'r Rheolwr Archwilio gyda ffrindiau a pherthnasau sy'n cyfrannu i, neu yn derbyn pensiwn o'r Gronfa Bensiwn.
- Mae'r Uwch Archwilydd gyda pherthnasau sy'n cyfrannu i'r Gronfa Bensiwn.

O ganlyniad, bydd camau priodol yn cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod unrhyw wrthdaro posibl yn cael ei reoli.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Defnyddiwn fodel tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydgyssylltu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Gwnawn ein gwaith yn ddarostyngedig i graffu annibynnol gan yr Adran Sicrhau Ansawdd* ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel cyswllt ar ansawdd archwilio i'n Bwrdd. I gael rhagor o wybodaeth, gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2022](#).

Ein Pobl

Ffurir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyllo ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurir yr ail linell sicrwydd gan y polisïau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

*Cangen monitro ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr yw'r Adran Sicrhau Ansawdd.

Cefnogi chi

Mae Archwilio Cymru wedi datblygu ystod o adnoddau i gefnogi'r gwaith o graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru ac i gefnogi'r cyrff hynny i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Ewch i'n gwefan i weld:

	<ul style="list-style-type: none">• ein gwaith Arfer Da lle rydym yn rhannu arferion a mewnwelediadau newydd o'n gwaith archwilio i gefnogi ein hamcanion i sicrhau, egluro ac ysbrydoli.
	<ul style="list-style-type: none">• ein cylchlythyr sy'n rhoi'r newyddion diweddaraf i chi am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.
	<ul style="list-style-type: none">• ein cyhoeddiadau sy'n trafod ein gwaith archwilio a gwblhawyd mewn cyrff cyhoeddus.
	<ul style="list-style-type: none">• gwybodaeth am ein blaenraglen o waith archwilio perfformiad 2023-2026 a ffurfiwyd gan weithgarwch ymgysylltu â rhanddeiliaid a'n darlun o ddadansoddiad gwasanaethau cyhoeddus.
	<ul style="list-style-type: none">• amrywiol offerynnau data a ffeithluniau i'ch helpu i ddeall tueddiadau gwariant cyhoeddus yn well gan gynnwys amrywiaeth o fewnwelediadau eraill i graffu ar ddarpariaeth gwasanaethau cyhoeddus.

Ceir rhagor o wybodaeth am Archwilio Cymru yn ein [Cynllun Blynyddol 2024-25](#) ac [Ein Strategaeth 2022-27](#).

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.